

فروغی و بیت مشهور سعدی

سید محمد دبیرسیاقی

جناب آقای دکتر ایرانی

مدیر محترم مجله وزین گزارش میراث

پس از سلام و ادای احترام خواهشمند است دستور فرمایند شرح زیر در اولین شماره آن نشریه درج گردد. سپاسگزار است.

در خصوص نوشته شده بودن مصراع سعدی شیرازی در سازمان ملل متحد که استاد محترم آقای دکتر دوستخواه در پایان مقاله با عنوان «بنی آدم اعضای یکدیگرند» در صفحات ۵۸ و ۵۹ مجله گزارش میراث شماره ۴۷ و ۴۸ متذکر آن شده بودند و پرسش استاد ارجمند آقای ابوالفضل خطیبی از کیفیت تحریر آن مصراع از ایشان و پاسخ ایشان که آن را از حافظه نقل کرده‌اند نه از متنی و ممکن است مربوط به قطعه فرشی باشد که بیت سعدی در آن بافته شده بوده و به سازمان ملل اهداء شده است، لازم به اصلاح می‌داند که موضوع مربوط به سازمان ملل متحد نیست، مربوط به مجمع اتفاق ملل است که پس از جنگ جهانی اول در ژنو تشکیل شد و مرحوم محمدعلی فروغی در ماه‌های سپتامبر و اکتبر سال ۱۹۰۲ میلادی (۱۳۳۸ قمری) ریاست پنجاه و ششمین و پنجاه و هفتمین جلسه مجمع را داشته‌اش و در خطابه افتتاحیه خود متذکر بیت سعدی شده است.

آنچه بر این اصلاحیه می‌توان افزود آنکه، مرحوم میرزا علی اصغر خان حکمت در یادداشت‌های روزانه خود در شرح وقایع روز شنبه هشتم تیرماه ۱۳۲۹ شمسی که در ژنو میزبان آقای سید جمال طباطبایی که در آلمان به تجارت مشغول و برای دیدن ایشان به ژنو آمده بودند نوشته‌اند:

نهار را مهمان این جانب بود. در رستوران نزدیک هتل موسوم به «باواریا» (Bavaria) صرف کردیم. این رستوران خیلی معروف است و از جمله خصوصیاتش این است که رجال معروف سیاسی قبل از جنگ جهانی دوم که برای ملاقات در جامعه ملل به ژنو آمده و در این رستوران غذا خورده‌اند، از هر یک کاریکاتوری رسم کرده و به دیوار نصب نموده‌اند. در آن میان کاریکاتور مرحوم محمدعلی فروغی است که ظاهراً در سال ۱۳۲۰ ریاست جامعه را داشت. (ره‌آورد حکمت، مجلد دوم، ص ۱۸۴)

